Wekerle kiállítás - Mór, Lamberg-kastély

MÓR ÉS KISTÉRSÉGE KÖZÉLETI ÉS INFORMÁCIÓS LAPJA

EZERSZÓ

MEGJELENIK 10.000 PÉLDÁNYBAN INGYENESEN 2020. ÉVI KÜLÖNSZÁM

Megemlékezés - 2018

WEKERLE SÁNDOR HAGYOMÁNYŐRZÉS

A települések jelenét és jövőjét is meghatározza, hogy milyen értékekre építkezik, és hogyan tudja megőrizni történelmi múltját, a korábbi nemzedékek által elért eredményeket. Mór városa ebből a szempontból szerencsés helyzetben van, hiszen itt született Wekerle Sándor, a dualizmus korának háromszoros miniszterelnöke, aki első polgári származású kormányfőként jelentős szakmai-politikusi teljesítményt tudott felmutatni és ezáltal beírta nevét a magyar történelem aranykönyvébe. Wekerle példája ma is aktuális és méltán büszke lehet rá szülővárosának lakossága. Jelen kiadványunkban rövid életrajza mellett a személyéhez köthető móri hagyományőrzést, a múlt, jelen és jövő összekapcsolódását mutatjuk be.

Nagy Benedek készülő Wekerle Emlékműve 2010

Kiadvány Wekerle Sándorról

Pászti Miklós Zeneiskola tanárainak műsora

Wekerle Tudományos Életműdíj átadása 2018 Díjazott: Dr. Báger Gusztáv, átadó: Törő Gábor

Edelweiss Táncegyüttes senior csoport fellépése

Wekerle Sándor Innovációs díj átadása 2018 Díjazott: Schäffer Ferenc, átadó: Fenyves Péter

Wekerle nyomában vetélkedő

Wekerle Sándor sírja a Nemzeti Sírkertben

WEKERLE SÁNDOR MÓR SZÜLÖTTE

1848. november 14-én Móron született Magyarország első polgári származású, háromszoros miniszterelnöke, jogász, képviselő, kiváló országgyűlési szónok, pénzügyi szakember, a dualizmus korának egyik legnépszerűbb magyar államférfija. Felmenői apai ágon sváb, anyai ágon magyar gyökerekkel rendelkeztek, édesapja a móri Lamberg család jószágigazgatója volt, édesanyja a Szatmár megyéből származó Szép Antónia. 1877-ben kötött házasságot parnói Molnár Gizellával, házasságukból két fiúk született, Sándor és Géza. Állami tisztségei betöltése mellett maga is gazdálkodott, birtokait a kor legjobb színvonalán gépesítette, ezeken malmot, szeszgyárat és villanytelepet is létesített.

Valódi polihisztor volt, aki az állam működésének, pénzügyi és jogrendszerének számos területét sikeresen megreformálta. A korszak politikusai között szokatlanul nagy gyakorlati tudással, erős szakmai háttérrel rendelkezett. Megmutatta kortársainak és az utókornak is, hogy tehetséggel és kitartó munkával nagy államférfivá válhat egy vidéki, polgári családból származó fiatalember. Ezt elsősorban kiemelkedő tehetségének, tudásvágyának és hatalmas munkabírásának köszönhette, a ranglétrán fokról-fokra előre jutva, számos magas állami pozíciót betöltve. A legbonyolultabb pénzügyi, gazdasági és jogi természetű problémákat is átlátta és képes volt előremutató megoldásokat kidolgozni, amelyeket a gyakorlatban is meg tudott valósítani.

Munkásságának középpontja és lényege Magyarország polgárosodásának elősegítése, felzárkóztatása a fejlettebb országokhoz, amelyet számos területen – az állam közpénzügyi és adózási rendszere, az ipar és a közlekedés fejlesztése, a polgárjogok kiterjesztése, a vallási egyenlőség megteremtése, a szociális jogok és intézmények alapjainak lerakása terén - sikerrel megvalósított. Wekerlét válságmenedzserként is ismerik, mivel a legnehezebb feladatokat és helyzeteket is felvállalta. A szó legnemesebb értelmében államférfi volt, még idős korában, betegen is Magyarország sorsa, gazdaságának fejlesztése foglalkoztatta, kidolgozott terveket hagyva az utókorra. 1921. augusztus 26-án hunyt el Budapesten, sírja a Kerepesi temetőben van.

Az Osztrák-Magyar Monarchia reálpolitikusa volt, széleskörű, európai műveltséggel és látásmóddal rendelkezett. Pénzügyi-közgazdasági tehetségét, szakmai és politikusi teljesítményét kortársai Európa-szerte elismerték, Otto von Bismarck német kancellár Wekerlét a legzseniálisabb államférfi jelzővel illette. A demokratikus haladásért, a gazdasági fejlődéséért, a nemzeti célokért és a népjólétért küzdött, ezért népszerűségnek örvendett a középosztály és a munkásság körében is. A főváros kívül még életében több vidéki nagyváros is díszpolgárává választotta. Országos eredményei mellett szülővárosára is figyelmet fordított, hiszen az 1900-as évek elején támogatásával épült meg a móri községháza és járásbíróság, jött létre a Móri Takarékpénztár, és a korábbi kaszárnyát felújítva ekkor építették meg a mai Radnóti iskola elődjének iskolaépületét.

TÖRTÉNELMI EMLÉKEZETE ÉS KULTUSZA

A halála után bekövetkezett politikai változások miatt Magyarországon Wekerle Sándor érdemei sem a két világháború között, sem az 1945 utáni korszakban nem kaptak méltó elismerést. Az 1990. évi rendszerváltást követően a történészek és a pénzügyi-közgazdasági szakemberek, majd a politikusok is szélesebb körben is újraértékelték, méltatták államférfiként és pénzügyi szakemberként felmutatott teljesítményét. 2006-ban vette fel nevét a Wekerle Sándor Üzleti Főiskola. A neki köszönhetően létrejött kispesti Wekerletelepen 2008-ban állították fel első köztéri szobrát. A Nemzetgazdasági Minisztérium 2012-ben Wekerle-terv néven hirdette meg a magyar gazdaság Kárpát-medencei léptékű növekedési stratégiáját.

Móron emlékezete megőrzését kezdetben lokálpatrióta értelmiségiek karolták fel, akik szülőházán - a városi könyvtár akkori vezetője kezdeményezésre - 1988-ban emléktáblát helyeztek el, majd 1992-ben megalapították a Wekerle Sándor Egyesületet. 1990-ben az első szabadon választott önkormányzattól a város egyik főutcája is visszakapta a Wekerle Sándor nevet. 1993-ban a móri önkormányzat posztumusz díszpolgári címet adományozott részére. A 2002-ben megépült modern móri szabadidőközpont is Wekerle Sándor nevét viseli.
2011-ben civil kezdeményezésre – Mór város politikai vezetése, a civil szervezetek, a gazdasági szereplők és a lakosság példaértékű összefogásával – a Wekerle Emlékév keretében állították fel egészalakos köztéri emlékművét. Az impozáns bronz szobor Nagy Benedek móri művész alkotása, amely Wekerle egykori szülőháza közelében a megújult Erzsébet téren található. 2014-ben avatták fel a Lamberg-kastély földszintjén a Wekerlekiállítást, amelyben a nagy politikus után fennmaradt személyes iratok, életrajzi és kortörténeti tablók láthatók.
2019-ben a nevét viselő móri alapítvány kezdeményezésére Wekerle Sándor személye hivatalosan is bekerült a Móri Települési Értéktárba.

WEKERLE HAGYOMÁNYŐRZÉS NAPJAINKBAN

A kuratóriumi tagjai a Móri Települési Értéktár felvételt tanúsító díszoklevelével.

A Wekerle Sándor Alapítvány tevékenysége

A Wekerle Emlékévet és a szoborállítást koordináló emlékbizottság tagjainak egy része és hozzájuk csatlakozó magánszemélyek (összesen 12 fő) 2012-ben megalapították a **Wekerle Sándor Életművét Gondozó Kulturális és Tudományos Alapítványt**. Az alapítvány létrejötte óta Mór Város Önkormányzatával és a móri civil szervezetekkel, megyei és országos szakmai szervezetekkel. hagyományőrzőkkel együttműködve ünnepségek és rendezvények szervezésével, díjak alapításával, népszerűsítő kiadványok megjelenítésével terjeszti és őrzi a nagy államférfi történelmi emlékezetét és példáját. 2017-től a kuratórium elnöke Buza Ernő cégvezető, tagjai Lehrner Zsolt, Székesfehérvár város alpolgármestere, Balogh Tibor tanár.

Ünnepi megemlékezések

Az alapítvány Wekerle Sándor halálának augusztus 26-i évfordulóján a szobor felállításának kezdeményezőjével, a Móri Városvédő és Szépítő Egyesülettel közösen szervez megemlékezést az Erzsébet téri Wekerle Emlékműnél. 2018-tól Wekerle Sándor születése november 14-i évfordulóján Wekerle Napok néven több rendezvényből álló programsorozatot szervez, amelynek része az ünnepi megemlékezés a köztéri emlékműnél.

Díjak, elismerések

Az alapítvány 2013-ban Wekerle Sándorról elnevezett életműdíjakat alapított, amelyet kétévente Móron ad át az erre érdemes közgazdászoknak, tudósoknak.

A **Wekerle Sándor Közgazdasági Életműdíjat** kiemelkedő közgazdasági tudományos és egyetemi oktatói munka elismeréseként, a **Wekerle Sándor Tudományos Életműdíjat** pedig a közgazdasági-pénzügyi tudományok terén elért kiemelkedő eredményekért ítéli oda kuratórium. A díjazottak között magyarországi tudósok mellett határon túl élő neves magyar közgazdászok is voltak az elmúlt években.

Wekerle Sándor Közgazdasági Életműdíjat kapott 2013 és 2018 között:
Dr. Somai József (Erdély)
Prof. Dr. Somogyi Sándor (Vajdaság)
Dr. Bod Péter Ákos
Dr. Pogány Erzsébet (Felvidék)

Wekerle Sándor Tudományos Életműdíjat kapott 2013 és 2018. között:
Prof. Dr. Lentner Csaba
Prof. Dr. Bencsik Andrea
Prof. Dr. Csath Magdolna
Prof. Dr. Báger Gusztáv

2018-ban az alapítvány a Móri Járásban dolgozó ifjú mérnökök, pénzügyi és közgazdasági területen átlag feletti teljesítményt nyújtó szakemberek elismerésére **Fiatal szakemberek Wekerle Sándor Innovációs díjat** alapított, amelyet munkáltatói javaslat alapján szintén 2 évente ad át a Wekerle Napokon.

Fiatal szakemberek Wekerle Sándor Innovációs díjban részesült 2018-ban:
Schäffer Ferenc, a FRIMO Hungary Kft. projektvezető mérnöke.

A Móri Borvidék borászata népszerűsítését és a Wekerle hagyományőrzést egyaránt szolgálja a 2018-ban alapított **Wekerle Emlékbor Vándordíj**, amelyet a borvidéki borászok körében évente hirdet meg a hegyközséggel és a móri borrenddel közösen az alapítvány.
A Wekerle Emlékbor Vándordíjat 2018-ban és 2019-ben is a Molnár Borház nyerte el aranyérmes generosa borával.

Kiadványok, emléktárgyak

Wekerle Sándor életét és munkásságát a múltban kevés kiadvány népszerűsítette, így ezen a téren is hiánypótló az alapítvány tevékenysége. 2014-ben könyvet, 2018-ban népszerűsítő szórólapot adott ki, továbbá 2019-től háromrészes képeslapsorozatot és emlékbélyeget jelentet meg a nagy államférfiról. Nagy Benedek szobrászművész az alapítvány felkérésére 2019-ben Wekerle Sándor emlékérmet készített, amely rögtön nagy népszerűségre tett szert a gyűjtők és a nagyközönség körében.

Kapcsolatépítés, együttműködő partnerek

Mór Város Önkormányzata kiemelt fontosságúnak tekinti a Wekerle hagyományőrzést, ehhez rendszeres anyagi és szervezési háttértámogatást nyújt. Az alapítvány arra törekszik, hogy a Wekerle hagyományőrzésben kapcsolatot teremtsen Wekerle Sándor leszármazottaival és minden partner szervezettel. Ennek egyik szép példája a kispesti Wekerlei Társaskör Egyesülettel kialakított együttműködés, amelynek keretében az elmúlt években több alkalommal is móri delegációk vettek részt a Wekerlei Napokon és a wekerletelepiek is rendszeresen ellátogatnak a móri rendezvényekre. Számos együttműködő civil partner is részese a hagyományápolásnak, közülük a Városi Közművelődési Közalapítvány Mór, a Móri Városvédő és Szépítő Egyesület, a Wekerle Sándor Egyesület, a Brindisi Szent Lőrinc Borrend, a Móri Borbarát Hölgyek Egyesülete, a MIKSZ Egyesület, az Edelweiss Móri Német Nemzetiségi Táncegyesület és a Fehérvári Huszárok Egyesülete rendszeres támogatói, résztvevői a Wekerle hagyományőrző programoknak.

WEKERLE NAPOK

2018-tól Wekerle Sándor november 14-i születésnapja évfordulójához kapcsolódva az önkormányzati pályázati támogatásnak, számos szponzori hozzájárulásnak és az önkéntes szervezők munkájának köszönhetően színvonalas, nagy látogatottságú rendezvénysorozatot valósított meg az alapítvány, amelyben a már említett civil szervezetek is részt vettek, illetve segítséget nyújtottak. A rendezvénysorozat fővédnöke Törő Gábor országgyűlési képviselő volt.
A Wekerle Napok ünnepélyes része a **Wekerle életműdíjak és a Wekerle Sándor Innovációs díj átadása**. Újszerű és nagy tetszéssel fogadott kezdeményezés, hogy egy-egy fontos mai témakörben – pl. az autóipar jövője, a digitális kor kihívásai, a robotizáció –, neves előadók meghívásával a szervezők **nyitott tudományos ismeretterjesztő fórumokat** rendeznek, ezzel is tisztelegve Wekerle Sándor, korának nagy innovátora példája előtt. A Kheops Autóipari Kutatóintézet, az Alba Innovár Központ, az InfoTárs Egyesület, a Magyar Nemzeti Bank Digitális Igazgatósága voltak eddig ebben az alapítvány együttműködő partnerei.
Wekerle Sándor életének és munkásságának népszerűsítése céljából az alapítvány **történészi előadássorozatot** szervezett, felkérésére Dr. Kárbin Ákos Wekerle-kutató történész ismertette a közönséggel két alkalommal a nagy államférfi politikusi életútját és eredményeit.
Fontos része a Wekerle Napoknak a **kulturális értékek bemutatása**, bővítése is. Az ünnepi megemlékezéseket a MIKSZ Egyesület előadóinak versei, a Pászti Miklós Alapfokú Művészeti Iskola zenetanárai hangszeres előadásai, a móri iskolák tanulóinak ének produkciói és az Edelweiss Móri Német Nemzetiségi Táncegyüttes senior csoportja táncos fellépései tették színvonalassá.
2018-ban a móri általános iskolás fiatalok részére „Wekerle nyomában” néven nagy sikerű **játékos helytörténeti vetélkedőt** szervezett az alapítvány. A 20 fős szervezői háttérrel lebonyolított vetélkedőn a csapatok Wekerléhez köthető móri helyszíneken mérték össze tudásukat és ügyességüket. Az első helyet a Móri Radnóti Miklós Általános Iskola tanulói szerezték meg.
Az alapítvány 2019-ben a Lamberg-kastély Művelődési Központ, Könyvtár és Muzeális Kiállítóhellyel közösen **novellapályázatot** hirdetett Wekerle Sándorról. A pályázatra két kategóriában összesen 21 pályamű érkezett Győrtől Nyíregyházáig, sőt még határon túlról is küldtek be pályázatot. A színvonalas munkák közül a zsűri döntése alapján ifjúsági kategóriában az első díjat Király Csenge Kísérők című novellája, felnőtt kategóriában Kalmár Tiborné Urasági cselédek című novellája érdemelte ki. A díjak átadására és a novellák bemutatására a Wekerle Napok ünnepi műsora keretében került sor.
A 2019. évi Wekerle Napokon mutatta be az alapítvány Nagy Benedek új Wekerle emlékérmét, továbbá a három részből álló képeslap és bélyegsorozat első darabját, amelyhez kapcsolódva a Magyar Posta alkalmi helyszíni bélyegzést biztosított.

Az alapítvány és a Wekerle Napok kiemelt támogatói voltak 2018-2019-ben:

Mór Város Önkormányzata, Fejér Megyei Közgyűlés, Tóth János és Társai Bt., Ezerszó Bt., FRIMO Hungary Kft., Mór-Véd Security Kft., Városi Közművelődési Közalapítvány Mór, Lamberg-kastély Művelődési Központ, Könyvtár és Muzeális Kiállítóhely, K&H Bank Zrt., Kheops Autóipari Kutatóintézet, Fogadó az Öreg Préshez Kft., Kossuth Könyvkiadó Zrt., Cluster Bt., Cellini Bt., Rotor Kft.

A Wekerle hagyományőrzésben az alapítvány továbbra is számít az önkormányzat, a városi intézmények, a civil szervezetek és magánszemélyek közreműködésére és segítségére.

Az alapítvány neve és számlaszáma:
Wekerle Sándor Életművét Gondozó Kulturális és Tudományos Alapítvány
K&H Bank 10401017-50526874-68901007
Honlapja: www.wekerlealapitvany.hu

Dr. Kárbin Ákos történész előadása 2018

Wekerle Emlékbor vándordíj

Megemlékezés a kispesti Wekerletelepen

Wekerle hagyományőrzés támogatói 2019

Wekerle Napok megnyitója 2019

Tudományos ismeretterjesztő fórum

Wekerle novellapályázat díjazottjai

Huszárok és borlovagok tiszteletadása

EZERSZÓ – WEKERLE SÁNDOR HAGYOMÁNYŐRZÉS – Mór és környéke közéleti és információs kiadványa Nyt. szám: 17.064/1998 Felelős kiadó: Ezerszó Bt. Szarka Attila ügyvezető Mindennemű utánközlés csak a kiadó engedélyével lehetséges!
A különszámot szerkesztette: Buza Ernő Grafikus tervezés és nyomdai előkészítés: Szarka Attila Fotók: Hrubos Zsolt Hirdetésszervező: Polgár-Buza Csilla A kiadó címe: 8061 Mór, Lovarda u. 7. Telefon: 22/562-380 Internet: www.ezerszo.hu E-mail: mail@ezerszo.hu